

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS-NKWR.431.2.25.2025.PSZ

Pani
Anna Urbańska
Kierownik

Gminny Ośrodek
Pomocy Społecznej
59 – 816 Platerówka 20

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Wrocław, dnia 10 czerwca 2025 r.

I. Informacje organizacyjne

Jednostka kontrolowana:	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
Kierownik jednostki kontrolowanej:	Anna Urbańska – Kierownik, w okresie od dnia 1 maja 2024 r. do dnia 13 maja 2025 r. (akta kontroli str. 1)
Zakres kontroli:	Organizacja systemu pracy z rodziną oraz zgodność zatrudniania asystenta rodziny z wymogami kwalifikacyjnymi. Okres objęty kontrolą od dnia 1 maja 2024 r. do dnia 13 maja 2025 r.
Podstawa prawna kontroli:	Art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49) ¹ Plan Wojewody Dolnośląskiego na I półrocze 2025 r. z dnia 20 grudnia 2024 r. (w tym wskazanie planu kontroli)
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:	Od 13 maja 2025 r. do 23 maja 2025 r.
Kontrolerzy:	1. Piotr Szafarowicz, główny specjalista, upoważnienie nr 172 z dnia 22 kwietnia 2025 r., sygn. PS-NKWR.0030.172.2025.PSZ 2. Emilia Molska-Kaźmierczak, starszy inspektor wojewódzki, upoważnienie nr 173 z dnia 22 kwietnia 2025 r., sygn. PS-NKWR.0030.173.2025.PSZ (akta kontroli str. 10 – 11)

¹ zwanej w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego „ustawą”.

II. Ocena kontrolowanej jednostki:

W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną, a jej uzasadnieniem jest ustalony stan faktyczny i prawny. Kontrola została odnotowana w Księżce kontroli pod numerem 14.

III. Ustalenia kontroli:

Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie udostępnionej dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, oświadczeń i wyjaśnień złożonych do protokołu przez kierownika jednostki oraz dokumentacji potwierdzającej kwalifikacje zawodowe asystenta rodziny.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Platerówce² jest jednostką organizacyjną i budżetową Gminy Platerówka. Obowiązek realizacji przez Ośrodek zadań z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wynika z treści § 8 pkt 5 Regulaminu organizacyjnego Ośrodka oraz § 2 ust. 4 pkt 5 uchwały nr XX/155/21 Rady Gminy w Platerówce z dnia 30 września 2021 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Platerówce. *(dowód: akta kontroli str. 51)*

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy, do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3 – letniego gminnego programu wspierania rodziny. Mając na uwadze powyższy obowiązek, w okresie objętym kontrolą, w Gminie Platerówka obowiązywała uchwała Rady Gminy w Platerówce Nr XXXVII/295/23 z dnia 30 listopada 2023 r. w sprawie przyjęcia Programu Wsparcia Rodziny dla Gminy Platerówka na lata 2024 – 2026, zwanego dalej „Programem”. Program składał się z siedmiu części: Wstęp, Diagnoza społeczna, Cele Programu, Adresaci Programu, Działania i sposób realizacji Programu, Finansowanie Programu, Realizatorzy Programu oraz Monitoring i ewaluacja. W części dotyczącej diagnozy społecznej wskazano na potrzeby mieszkańców gminy w zakresie udzielanej pomocy finansowej, rzeczowej i pracy socjalnej. Jako najczęściej występujące powody ubiegania się o pomoc wymieniono: ubóstwo, długotrwałą lub ciężką chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, alkoholizm, narkomanię i bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. Ostatni w wymienionych powodów dotyczył 3 rodzin – łącznie 8 osób (dane na dzień 31 grudnia 2022 r.). Program, jako główny cel, zakładał stworzenie spójnego systemu wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu

² zwany w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego „GOPS” lub „Ośrodek”.

funkcji opiekuńczo – wychowawczych, na który składałyby się następujące działania: diagnozowanie i monitoring potrzeb rodzin, zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych, poprawa warunków rozwoju, uwrażliwienie środowiska lokalnego na potrzeby rodzin dysfunkcyjnych oraz promowanie rodziny jako priorytetu w pracy instytucji i służb działających na rzecz dziecka i rodziny. W katalogu działań przewidzianych do realizacji w latach 2024 – 2026 ujęto m.in. dożywianie dzieci w szkole, organizowanie wypoczynku dla dzieci, zapewnianie rodzinie pomocy asystenta i wsparcia psychologicznego, a także wspieranie interdyscyplinarnej współpracy służb i instytucji. Za realizację Programu odpowiedzialny był GOPS w Platerówce, natomiast jednostkami uczestniczącymi były: Szkoła Podstawowa, Zespół Interdyscyplinarny i Punkt Konsultacyjny w Platerówce, Komisariat Policji w Leśnej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Sąd Rejonowy w Lubaniu.

(dowód: akta kontroli str. 21 – 32)

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy, za organizację i prowadzenie pracy z rodziną odpowiedzialna jest gmina lub podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania. W okresie objętym kontrolą rodziny z terenu gminy Platerówka przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych mogły korzystać z konsultacji i poradnictwa specjalistycznego oraz terapii w Punkcie Konsultacyjnym działającym w ramach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Udzielano tam pomocy psychologicznej, prawnej oraz terapii uzależnień. Konsultacje psychologiczne odbywały się raz w miesiącu, w terminach ustalanych na bieżąco. Specjalista terapii uzależnień przyjmował w drugą i czwartą środę miesiąca w godzinach od 11.00 do 13.00. Poradnictwo pedagogiczne dla uczniów i ich rodzin zapewniała również Szkoła Podstawowa w Platerówce. Ponadto pomoc psychologa dostępna była w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Smolniku, a informacje o pełnionych dyżurach dostępne były na tablicy ogłoszeń w GOPS Platerówka.

Nieodpłatne porady prawne udzielane były przez radcę prawnego w każdy pierwszy piątek miesiąca w godzinach od 9.00 do 10.00 w Punkcie Konsultacyjnym mieszczącym się w siedzibie Urzędu Gminy w Platerówce.

W okresie objętym kontrolą, z uwagi na brak zgłoszeń i potrzeb nie prowadzono mediacji i terapii, jak również nie organizowano grup wsparcia. W przypadku zaistnienia potrzeby organizacji mediacji osoby zainteresowane zostaną skierowane do Sądu Rejonowego w Lubaniu, natomiast rodziny wymagające pomocy w formie terapii mogą być

skierowane na zajęcia pn. „Szkola dla rodziców” prowadzone przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Smolniku. *(dowód: akta kontroli str. 16 – 17, 20)*

W badanym okresie Gmina Platerówka świadczyła usługi opiekuńcze i specjalistyczne dla osób w podeszłym wieku. Z uwagi na brak stosownych wniosków od rodzin z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych nie udzielono im pomocy w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych. *(dowód: akta kontroli str. 17)*

Rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych Gmina zapewniała pomoc asystenta rodziny. W badanym okresie z Ośrodkiem współpracował jeden asystent na podstawie umowy zlecenia (bieżąca umowa nr II/2025/GOPS z dnia 31 grudnia 2024 r.). Asystą objęte były cztery rodziny. W czasie współpracy z Ośrodkiem praca asystenta nie była łączona z obowiązkami pracownika socjalnego na terenie gminy Platerówka, jak również asystent nie prowadził postępowań administracyjnych z zakresu świadczeń realizowanych przez Gminę, co zgodne jest z art. 17 ust. 2 – 4 ustawy. *(dowód: akta kontroli str. 17, 52)*

Na podstawie czterech tomów akt zawierających dokumentację pracy asystenta z rodzinami, dokonano oceny prawidłowości i zgodności realizowanych zadań z wymogami określonymi w ustawie i stwierdzono, co następuje:

- a) wgląd przez pracownika socjalnego w sytuację rodzin spowodowany był uzależnieniem od alkoholu rodziców, przemocą domową, problemami ze zdrowiem i niepełnosprawnością oraz bezradnością w sprawach opiekuńczo – wychowawczych;
- b) zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy pracownik socjalny udał się do każdej rodziny i sporządził wywiad środowiskowy;
- c) zgodnie z art. 11 ust. 3 ustawy pracownik socjalny niezwłocznie po sporządzeniu wywiadu środowiskowego w każdej rodzinie dokonał analizy jej sytuacji i wystąpił do kierownika Ośrodka z wnioskiem o przydzielenie asystenta;
- d) zgodnie z art. 11 ust. 4 ustawy kierownik Ośrodka przydzielił każdej z rodzin asystenta;
- e) zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy pobrano od każdej rodziny zgodę na współpracę z asystentem rodziny;
- f) zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 1 ustawy asystent sporządził dla każdej rodziny „plan pracy z rodziną” na podstawie uprzednio zebranych informacji. W planach zostały określone zakresy realizowanych działań, terminy ich realizacji oraz przewidywane efekty tych działań. Plany zostały przygotowane na okres 18 miesięcy;

g) zgodne z art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy sporządzano okresową ocenę sytuacji każdej rodziny wraz z informacją o zasadności dalszej współpracy. Kierownik Ośrodka potwierdzał zapoznanie się z ww. dokumentem.

Asystent rodziny, w ramach dokumentowania swojej pracy, prowadził dwa dodatkowe dokumenty, tj. „Miesięczną kartę pracy asystenta” i „Kartę pracy asystenta z rodziną i na jej rzecz”. W przypadku jednej z rodzin dokonano oceny końcowej pracy asystenta z rodziną z uwagi na zrealizowanie zaplanowanych działań. Rodzina była też objęta monitoringiem przez okres czterech miesięcy.

(dowód: akta kontroli str. 33 – 36)

Na podstawie art. 29 i art. 31 ustawy, rodzina przeżywająca trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych może być objęta pomocą rodziny wspierającej, która przy współpracy asystenta rodziny, pomaga w opiece i wychowaniu dzieci lub prowadzeniu gospodarstwa domowego. Kierownik Ośrodka oświadczył, że rodziny objęte asystą nie wykazywały zainteresowania podjęciem współpracy z rodzinami wspierającymi. W związku z powyższym nie było potrzeby podejmowania działań w celu ich pozyskania.

(dowód: akta kontroli str. 18)

W związku z art. 176 pkt 3 lit. c ustawy kierownik w Ankiecie z działalności Ośrodka w okresie objętym kontrolą oświadczył, że na terenie gminy Platerówka nie funkcjonuje placówka wsparcia dziennego w rozumieniu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Brak takiej jednostki wynika z faktu znikomego zainteresowania taką formą wsparcia, bardzo małej liczby dzieci w rodzinach objętych asystą oraz ograniczonych środków finansowych Gminy. Niemniej jednak, w Szkole Podstawowej w Platerówce funkcjonuje świetlica szkolna dla uczniów, gdzie organizowany jest czas wolny, pomoc w nauce, zabawy, rekreacja oraz koła zainteresowań. Wskazuje się, że w świetle ww. przepisu prowadzenie placówek wsparcia dziennego i zapewnienie w nich miejsc dla dzieci jest zadaniem własnym gminy. Ponadto pamiętać należy o tym, że do placówki wsparcia dziennego dziecko może skierować sąd (art. 23 ust. 3 ustawy), co powoduje konieczność uwzględnienia przez gminę przedmiotowego skierowania. Mając na uwadze obowiązek wynikający z cyt. przepisu należy rozważyć możliwość zawarcia stosownego porozumienia z Powiatem Lubąńskim lub innym ościennym w sprawie utworzenia i współfinansowania placówki wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym, a w sytuacji zdiagnozowania zwiększonych potrzeb w tym zakresie niezwłocznie procedować utworzenie placówki wsparcia dziennego na terenie Gminy.

(dowód: akta kontroli str. 18)

Zgodnie z art. 176 pkt 5 i art. 191 ust. 9 i 10 ustawy, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi wydatki na jego opiekę i wychowanie w przypadku umieszczenia w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. Na dzień kontroli troje dzieci pochodzących z gminy Platerówka umieszczonych było w rodzinach zastępczych spokrewnionych. Ośrodek na bieżąco ponosił wydatki na opiekę i wychowanie dzieci na podstawie not księgowych przekazywanych przez Starostwo Powiatowe w Lubaniu. Średnia wysokość miesięcznych kosztów ponoszonych przez Gminę Platerówka wynosiła ok. 2000 zł. W badanym okresie nie było niewykonanych orzeczeń sądowych o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej, a sytuacja rodzin z dziećmi zagrożonych kryzysem była monitorowana przez asystenta rodziny w ramach podjętej współpracy.

(dowód: akta kontroli str. 18, 42 – 49)

Art. 179 ust. 1 ustawy nakłada na wójta obowiązek złożenia radzie gminy sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawienia potrzeb związanych z realizacją tych zadań, w terminie do dnia 31 marca każdego roku. W praktyce kierownik jednostki organizacyjnej gminy realizującej zadania z zakresu wspierania i pracy z rodziną jest odpowiedzialny za przygotowanie projektu dokumentu. Kierownik Ośrodka przekazał do akt kontroli kopię sprawozdania z zakresu wspierania rodziny oraz potrzeb związanych z realizacją zadań na terenie gminy Platerówka za rok 2024. Sprawozdanie zostało złożone Radzie Gminy w Platerówce w dniu 27 marca 2025 r.

(dowód: akta kontroli str. 18, 37)

Osoba (B. R.) współpracująca z Ośrodkiem i realizująca w ramach umowy zlecenia zadania asystenta rodziny miała wykształcenie wyższe magisterskie na kierunku pedagogika oraz spełniała wymogi kwalifikacyjne określone w art. 12 ust. 1 pkt 2 – 5 ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 52)

W okresie objętym kontrolą asystent rodziny nie uczestniczył w żadnym szkoleniu podnoszącym jego kompetencje zawodowe, jednak w dniu kontroli kierownik Ośrodka przedłożył dokument potwierdzający zgłoszenie udziału w szkoleniu asystenta rodziny w dniu 16 maja 2025 r. Zgodnie z art. 176 pkt. 2 ustawy do zadań własnych gminy należy tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny. Organ kontroli odstępuje od wydania zalecenia w powyższym zakresie, tym samym zwraca uwagę na konieczną aktywność asystenta w obszarze doksztalcania. W budżecie Gminy Platerówka

zabezpieczono środki finansowe z przeznaczeniem na podnoszenie kompetencji pracowników.

(dowód: akta kontroli str. 20, 50)

W ramach zadań zleconych gminie z zakresu administracji rządowej Ośrodek w roku 2024 realizował m.in. następujące programy rządowe dotyczące wspierania rodziny: „Dobry Start”, „Karta Dużej Rodziny”, „Za życiem” oraz „Posiłek w szkole i w domu”.

(dowód: akta kontroli str. 19)

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w trybie zwykłym w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Platerówce nie stwierdzono nieprawidłowości wymagających wydania zaleceń w badanym zakresie.

IV. Pozostałe informacje:

Niniejsze wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz przekazano kierownikowi kontrolowanej jednostki, drugi złożono do akt postępowania kontrolnego nr PS-NKWR.431.2.25.2025.PSZ.

Pouczenie:

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49). W terminie do dnia **15 lipca 2025 r.** kierownik jednostki podlegającej kontroli winien powiadomić Wojewodę Dolnośląskiego o sposobie realizacji uwag i wniosków wskazanych w niniejszym wystąpieniu.

GŁÓWNY SPECJALISTA

Piotr Szafarowicz

(przewodniczący zespołu inspektorów)

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

Emilia Mojska-Kaźmierczak

(członek zespołu inspektorów)

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

(kierownik jednostki kontrolującej)

Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej